

Herken aan autisme gerelateerd verzuim

Hebt u weleens gesolliciteerd? In het functieprofiel stonden vast eigenschappen genoemd zoals: 'beschikt over goede communicatieve vaardigheden', of 'is sociaal vaardig', of 'is sterk in planning en organisatie'. Binnen praktisch alle functies vanaf MBO-niveau zijn deze vaardigheden vereist. Toch zijn er mensen die deze vaardigheden niet of nauwelijks bezitten, zoals mensen met autisme, en toch een goede functie hebben. Welke mogelijkheden zijn er voor een organisatie om deze groep werknemers te herkennen en goed te ondersteunen zodat er geen onnodig verzuim ontstaat?

Ellen Huisman

Heden zijn er voor een organisatie om deze groep werknemers te herkennen en goed te ondersteunen zodat er geen onnodig verzuim ontstaat?

In onze huidige maatschappij doen we een steeds groter beroep op vaardigheden die vaak problematisch zijn bij autisme zoals flexibiliteit, snelle informatieverwerking, sociale vaardigheden, goede communicatieve vaardigheden,

zelfstandigheid en flexibiliteit. Aan de andere kant wijzen cijfers uit dat autisme veel meer voorkomt dan tot nu toe werd aangenomen. Zeker 10% van de Nederlandse bevolking blijkt in meer of mindere mate te maken te hebben met autisme. Logisch dus dat organisaties steeds vaker vragen om ondersteuning en informatie op dit specifieke vlak, juist ook bij het voorkomen en terugdringen van verzuim.

Rainman of Einstein?

Het is niet altijd even eenvoudig om autisme te herkennen omdat er sprake is van een breed spectrum van kenmerken en autisme aan de buitenkant niet zichtbaar is. Daarnaast moeten we afstappen van het beeld van de in zichzelf gekeerde persoon met een verstandelijke beperking die geen contact kan maken. Want binnen organisaties zien

we juist het tegenovergestelde beeld. Er is vaak sprake van veelal goed opgeleide mannen en vrouwen met hoge functies die zichzelf herkennen in de kenmerken van autisme.

De banen waarin mensen met autisme terecht komen zijn erg divers. Er is nogal eens sprake van specifieke interesses of talenten die ingezet kunnen worden bij een baan. Voor organisaties is dit een belangrijk aandachtspunt. Maak gebruik van iemands kwaliteiten, juist bij autisme. De ervaring leert dat mensen met autisme vaak kiezen voor een beroep waarin ze veel met computers werken, zoals computerprogrammeur, computertechnicus of systeembeheerder. Maar ook werken in een archief, analist, architect of schrijver zijn banen die goed kunnen passen bij iemand met autisme.

Signalen van stress op het werk

Waar mensen met autisme op de werkvloer tegenaan kunnen lopen, is dat zij vaak meer en sneller stress ervaren. Ook de redenen van het ervaren van stress zijn bij mensen met autisme vaak anders dan wanneer er geen sprake is van autisme. Daarom is het voor organisaties belangrijk om hier rekening mee te houden en waar nodig extra hulp in te schakelen om (langdurig) verzuim te voorkomen. Wat zijn nu factoren die van invloed kunnen zijn op stress?

Duidelijkheid en voorspelbaarheid

Er is sprake van veel behoefte aan duidelijkheid en voorspelbaarheid. Dit geldt voor de werkzaamheden, maar ook in de communicatie en sociale interactie met collega's en leidinggevendenden. Omdat er beperkingen zijn in de communicatie en sociale interactie, stuiten zij vaak op onbegrip. Ze reageren immers anders op situaties dan hun collega's. Er zijn verschillende manieren waarop duidelijkheid

Zeker 10% van de Nederlandse bevolking blijkt in meer of mindere mate te maken te hebben met autisme

Planning Pictoplace op mobiele telefoon

Pictogram - op computer werken

Planningsapplicatie Pictoplace

en voorspelbaarheid gecreëerd kunnen worden. Zo helpt het bijvoorbeeld vaak om één aanspreekpunt te hebben in plaats van contacten met meerdere personen te moeten onderhouden.

Moeite met veranderingen

Mensen met autisme vinden het vaak moeilijk om met veranderingen om te gaan. Een reorganisatie of verandering van werkzaamheden kan leiden tot veel stress. Natuurlijk is 'de mate waarin' per persoon verschillend.

Andere manier van prikkelverwerking

Sommige werknemers zullen prikkels niet kunnen filteren waardoor ze veel last hebben van bijvoor-

beeld licht of geluiden. Met kleine aanpassingen kun je dan grote resultaten bereiken, namelijk het afwentelen van het financiële risico van verzuim.

Plannen en organiseren

Afspraken plannen, het werk organiseren, prioriteiten stellen. Bij autisme kan dit voor enorme problemen zorgen. Ook al staan afspraken in de agenda, toch worden ze regelmatig vergeten.

Autisme en digitale hulpmiddelen

We weten dat bij mensen met autisme de interesse vaak ligt bij het werken met computers en andere digitale middelen. Voor mensen die ondersteuning kunnen gebruiken bij het plannen of organiseren van activiteiten biedt het bedrijf Pictoplace een digitale planningsapplicatie aan. Hiermee kunnen op een eenvoudige en gebruikersvriendelijke manier eigen dagschema's gemaakt worden met behulp van pictogrammen. Ook kunnen deze planningen weergegeven worden op mobiele telefoon of tablet, computer of desgewenst een digibord.

De weergave op de mobiele telefoon is voor veel mensen een uitkomst, omdat er een tril- of geluidssignaal is bij een overgang van activiteit. Daarnaast kan een mobiele telefoon overal mee naartoe genomen worden en is de dagplanning dus altijd bij de hand. Kijk voor meer informatie op www.pictoplace.nl. ■

Enkele voorbeelden ter herkenning

- sneller overbelast en vermoeid raken
- de wereld als zeer chaotisch ervaren
- details kunnen zien die anderen niet opmerken
- veranderingen in de omgeving onmiddellijk opmerken
- de omgeving niet meer herkennen omdat er een detail is veranderd
- een gesprek niet kunnen volgen omdat achtergrondgeluiden niet kunnen worden 'uitgeschakeld'